

Överenskommelse om en Etisk Plattform för öppenhet om kvalitet, ekonomi och anställningsvillkor hos utförare inom vård och omsorg med offentlig finansiering

2013-09-23

2013-09-23

Överenskommelse om en Etisk Plattform för öppenhet om kvalitet, ekonomi och anställningsvillkor hos utförare inom vård och omsorg med offentlig finansiering

Överenskommelsen har träffats mellan

- Sveriges Kommuner och Landsting som företräder kommuner och landsting i rollerna som både huvudmän och utförare.
- Arbetsgivaralliansen, Arbetsgivarförbundet KFO och Vårdföretagarna som företräder idéburna och privata utförare.
- Akademikerförbundet SSR, DIK, Svenska Kommunalarbetsförbundet, Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund, Naturvetarna, Psykologförbundet, SRAT, Sveriges Arbetsterapeuter, Sveriges Farmaceuter, Sveriges Läkarförbund, Tjänstetandläkarförbundet, Vision och Vårdförbundet, som företräder medlemmar anställda inom vård och omsorg.

Utgångspunkter

Regeringen inbjöd i oktober 2012 arbetsgivar-, bransch och fackliga organisationer inom vård och omsorg till ett gemensamt arbete för att öka öppenheten och insynen kring kvalitet, ekonomi och anställningsvillkor hos utförare av vård och omsorg med offentlig finansiering. Arbetet har resulterat i denna överenskommelse mellan de kollektivavtalslutande parterna inom vård och omsorg.

Det är av central betydelse att allmänheten oavsett driftsform har sådan insyn att de kan värdera och jämföra kvaliteten och att resurserna används på ett kostnadseffektivt och långsiktigt ansvarsfullt sätt.

Vården och omsorgen finansieras huvudsakligen med skattemedel och utförs genom en mångfald utförare; offentliga, privata och idéburna. Syftet är att utveckla en vård och omsorg av hög kvalitet. Kvaliteten i vården och omsorgen skapas i stor utsträckning i mötet mellan medarbetare och patienter/brukare och det är därför viktigt att anställningsvillkoren är sådana att engagemang och kompetens stimuleras.

På flera av de områden som överenskommelsen omfattar pågår utredningar som kan resultera i förändrad lagstiftning. Utvecklingsarbetet på kvalitetsområdet är omfattande. Även i kollektivavtalen regleras frågor av stor betydelse för kvaliteten.

Plattformen ersätter inte detta arbete utan kompletterar lagstiftning, kollektivavtal och annat utvecklingsarbete.

Också de anställdas meddelarskydd är viktigt i kvalitetsarbetet och för allmänhetens insyn i offentlig verksamhet. Meddelarskydd ska så långt det är möjligt även gälla för anställda hos privata utförare inom offentligt finansierad verksamhet. En särskild utredare har uppdraget (Ju 2012:11) att se över frågan om stärkt meddelarskydd för privatanställda i offentligt finansierad verksamhet, bland annat inom vård och omsorg. Utredningen ska presentera sitt betänkande senast den 30 november 2013. Sådan lagstiftning skulle ytterligare bidra till den öppenhet och insyn som eftersträvas i denna plattform.

För en långsiktig god kvalitet i vården och omsorgen är det väsentligt att de offentliga, privata och idéburna utförarna har tillräckliga resurser, ett gott ledarskap och erbjuder goda anställningsvillkor till sina anställda. Kommuner och landsting har som beställare och utförare tillsammans med privata och idéburna utförare och alla anställda viktiga roller i skapandet av hög kvalitet för de patienter och brukare som tar del av tjänsterna. Här har kollektivavtalen en given roll.

Vi är överens om att allmänheten ska ha möjlighet till god insyn i kvalitet, ekonomi och anställningsvillkor oavsett om äldreboendet, vårdcentralen mm är offentlig, privat eller idéburen. Det är också angeläget att stärka möjligheterna för patienter och brukare att jämföra kvalitet mellan olika utförare.

Syfte

Syftet är att öka allmänhetens insyn i vårdens och omsorgens kvalitet och effektivitet genom en *Etisk Plattform om ökad öppenhet om kvalitet, ekonomi och anställningsvillkor* som utförare inom vård och omsorg med offentlig finansiering kan ansluta sig till. Det gäller alla utförare, offentliga, privata och idéburna. Öppenheten bidrar till att värna och utveckla en hög kvalitet i all vård och omsorg.

Disposition

Kommuner och landsting är, förutom utförare, också huvudmän och därmed finansiärer och beställare av vård och omsorg. Överenskommelsen innefattar i delar även landstingens och kommunernas roll som huvudmän. Därför har överenskommelsen två delar. Den första delen, bilaga 1, redovisar åtaganden för de utförare som ansluter sig till plattformen. Den andra delen, bilaga 2, rymmer särskilda åtaganden för de organisationer som företräder huvudmän och utförare.

Genomförande

Vi åtar oss att i ett särskilt projekt ta fram en kravspecifikation, enligt bilaga 1, där nivån på informationen framgår för den öppenhet om kvalitet, ekonomi och anställningsvillkor som anslutna utförare ska ha. Kravspecifikationen ska vara klar under första kvartalet 2014.

Utformningen av kravspecifikationen ska inte leda till ökad regelbörda, utan den information som kommer att behövas för att ansluta sig till plattformen baseras på information som utförarna redan har.

Vi åtar oss också att bilda ett partssammansatt råd med uppgift att följa upp och utveckla Plattformen för öppenhet inom vård och omsorg. Rådet ska följa efterlevnaden av plattformen och värdera om den inneburit ökad öppenhet och

insyn för allmänheten. Rådet ska årligen ha en dialog med och rapportera till regeringen om utvecklingen.

Rådet ska inte ta över arbetsuppgifter från myndighet, kommun eller landsting.

Inom ramen för arbetet med kravspecifikationen ska organisationen för förvaltningen och utvecklingen av plattformen och rådet fastställas.

Det partssammansatta rådet ska ha en oberoende ordförande.

SKL kommer för parternas räkning ansöka om medel av regeringen för finansiering och framtagande av kravspecifikationen och igångsättning av rådet.

Rådet ska bildas under hösten 2013, liksom organisationen vara fastställd.

Stockholm 2013-09-23

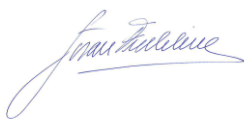
Håkan Sörman
Verkställande direktör
Sveriges Kommuner och
Landsting

Hans-Göran Elo
Förbundsdirektör
Arbetsgivaralliansen

Petter Skogar
Förbundsdirektör
Arbetsgivarföreningen KFO

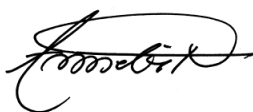
Göran Fredriksson
Ordförande
Vårdföretagarna

Heike Erkers
Förbundsordförande
Akademikerförbundet SSR

Karin Linder
Förbundsordförande
DIK

Anneli Nordström
Förbundsordförande
Svenska Kommunal-
arbetareförbundet

Stefan Jutterdal
Ordförande
Legitimerade Sjukgymnasters
Riksförbund

Ivar de la Cruz
Förbundsordförande
Naturvetarna

Lars Ahlin
Förbundsordförande
Psykologförbundet

Anitha Wijkström
Förbundsordförande
SRAT

Lena Haglund
Förbundsordförande
Sveriges Arbetsterapeuter

Thony Björk
Ordförande
Sveriges Farmaceuter

Marie Wedin
Ordförande
Sveriges läkarförbund

Kenth Nilsson
Ordförande
Tjänstetandläkarföreningen

Annika Strandhäll
Förbundsordförande
Vision

Sineva Ribeiro
Förbundsordförande
Vårdförbundet

Bilaga 1 - Åtaganden för de utförare som ansluter sig till den etiska plattformen för ökad öppenhet inom vård och omsorg

De utförare som ansluter sig till plattformen ska vara öppna kring kvalitet, ekonomi och anställningsvillkor i enlighet med de krav och i den form som framgår nedan och som kommer att konkretiseras i den kravspecifikation som ska tas fram.

Redovisningsformatet ska vara enhetligt så att informationen är sökbar och jämförbar, samt användarvänligt presenterad för allmänheten.

Redovisningsformatet ska vara enkelt att använda och redovisa i för utförarna.

Kravspecifikationen ska innehålla följande områden:

Utförarnas medverkan i nationellt och lokalt kvalitetsarbete; kvalitetsregister, patient- och brukarundersökningar, väntetidsmätningar, mm. Men även tillgängliga tillsynsrapporter, inspektionsrapporter, patientsäkerhetsberättelser, mm.

Utförarens ägare, styrelse och ledning, styrelsens och ledningens kompetens, mm.

De anställdas kompetens, bemanning, mm.

Utförarens ekonomiska ersättning för sitt uppdrag.

Utförarens ekonomiska ställning. Här ska bl a ingå omsättning, rörelsemarginal, vinstdisposition och för större företag segmentsredovisning.

Utförarens kollektivavtal. Undantag gäller för utförare utan anställda och utförare som är verksamma på områden där det inte finns kollektivavtal, exempelvis vissa tandläkarmottagningar.

Kravspecifikationen ska vidare beskriva hur utförarna ansluter sig till plattformen.

Kravspecifikationen ska fastställa på vilken webbplats som informationen ska publiceras.

Kravspecifikation ska redovisa de delar som inte är tillämpliga för alla anslutna utförare.

Kravspecifikationen ska vara klar under första kvartalet 2014.

Bilaga 2 – Särskilda åtaganden för de organisationer som företräder huvudmän och utförare

Att på nationell och lokal nivå, i samverkan med berörda fackliga organisationer, öka öppenheten kring ersättningsnivåer och kvalitetskrav.

Ersättningen för utförarnas uppdrag har stor betydelse för möjligheterna att bedriva verksamhet med god kvalitet och goda anställningsvillkor. Därför är det viktigt med öppenhet kring ersättningsnivåer och kvalitetskrav oavsett upphandlings- och driftsform. Huvudmän och utförare har ett gemensamt intresse av att verka för att ersättningarna tydligt återspeglar uppdragens krav.

En nationell webbplats skapas där ersättningsnivåer redovisas så att jämförelser underlättas. Webbplatsen ska vara på plats under 2014.

Landsting och kommuner ska i egenskap av huvudmän

- på sin webbplats redovisa de ersättningsnivåer som finns inom vård och omsorg
- på sin webbplats redovisa sådana kvalitetskrav som ställs på utförare av vård- och omsorg som gör det möjligt för allmänhet, patienter och brukare att bedöma huruvida utförarna levererar det som avtalats
- i dialog med utförarna starta ett utvecklingsarbete som syftar till att klargöra vilka kvalitetskrav i avtalad vård och omsorg som följer av lagar och förordningar respektive vilka krav som följer av den egna ambitionsnivån
- på sin webbplats så långt möjligt tydliggöra sin ambitionsnivå i avtalad vård och omsorg, utöver krav som följer av lagar och förordningar
- på sin webbplats redovisa hur uppföljningen av vård – och omsorgsverksamheten genomförs

Att i samverkan vidareutveckla gemensam jämförande kvalitetsinformation riktad till befolkningen och brukare och patienter som underlag för att välja utförare inom vård och omsorg.

Jämförande kvalitetsinformation som underlag för att välja utförare av vård och omsorg finns i begränsad utsträckning. Landstingen har en gemensam webbplats 1177.se med jämförelser av vissa aspekter på kvalitet, som underlag för att välja vårdcentral. Arbete pågår för att vidga denna tjänst till att även omfatta specialiserad vård. Dessutom finns privat finansierade webbplatser med jämförande kvalitetsinformation, som underlag för att välja vårdcentral och i viss utsträckning specialiserad vård.

Socialstyrelsen har en webbplats kallad Äldreguiden med kvalitetsjämförelser av särskilda boenden, hemtjänst och dagverksamheter, också det som underlag för att välja utförare.

Utvecklingen är snabb på dessa områden. Också inom missbruksvård, barn- och ungdomsvård, psykiatri, mm utvecklas kvalitetsuppföljningen och i framtiden kommer jämförelser mellan utförare att kunna göras inom fler områden.

Samarbete om en webbplats för sjukvården ska vara etablerat 2014. För äldreomsorgen 2015. Omsorg om funktionshindrade respektive individ- och familjeomsorg ska följa senare.